

בש"פ 7599/17 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון
בש"פ 7599/17

לפני:
העורר:
כבוד השופט מ' מזוז
פלוני

נ ג ד

המשיבה: מדינת ישראל

ערר על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה (השופט א'
פורת) במ"ת 28756-07-17 מיום 17.9.2017

תאריך הישיבה: י"ג בתשרי התשע"ח (3.10.2017)

בשם העורר: עו"ד דן גלעד

בשם המשיבה: עו"ד בת שבע אבגז

החלטה

1. ערר לפי סעיף 53 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים), התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים), על החלטת בית המשפט המחוזי בחיפה מיום 17.9.2017 במ"ת 28756-07-17 (כב' השופט א' פורת), במסגרתה הורה בית המשפט על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו מאחורי סורג ובריח.

2. ביום 13.7.2017 הוגש נגד העורר כתב אישום המייחס לו עבירות של חבלה חמורה בנסיבות מחמירות, תקיפת קטין הגורמת לו חבלה חמורה על ידי אחראי, תקיפת קטין הגורמת לו חבלה של ממש על ידי אחראי והתעללות בקטין וחסר ישע על ידי אחראי. על-פי כתב האישום במספר אירועים שונים תקף העורר את בנו בן שבעה החודשים, הכה וטלטל אותו כך שגרם לו לשריטות, דימומים מוחיים, חבלות בעיניים, ובאחד האירועים אף לאובדן הכרה.

3. בד בבד עם הגשת כתב האישום הוגשה בקשה למעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו. במסגרת הבקשה טענה המדינה כי בידיה ראיות לכאורה להוכחת אשמתו של העורר, וכי העבירות המיוחסות לו הינן חמורות ומעלות חשש סביר שהעורר יסכן את בטחון הציבור בכלל ובנו הקטין בפרט. בדיון שנערך ביום 23.7.2017 הסכים בא כוח העורר לקיומן של ראיות לכאורה וביקש להפנות את העורר לקבלת חוות דעת פסיכיאטרית. חוות הדעת הפסיכיאטרית קבעה כי העורר אחראי למעשיו וכשיר לעמוד לדיון, ובדיון שנערך ביום 13.8.2017 ביקש בא כוח העורר להפנותו לקבלת תסקיר שירות מבחן.

4. מהתסקיר שהוגש בעניין העורר ביום 7.9.2017 עלה כי מדובר בצעיר ללא עבר פלילי אשר תפקד ללא דופי במסגרות בהן שהה, כגון בבית הספר ובמסגרת שירותו הצבאי. שירות המבחן התרשם "מפער בין החשדות החמורים בכתב האישום אל מול תפקודו התקין במישורי חייו השונים בעבר", ועל רקע פער זה התקשה שירות המבחן לשלול סיכון להישנות עבירות דומות מצדו של העורר. שירות המבחן בחן שתי חלופות מעצר בעניינו של העורר - אחת בבית הוריו בפיקוח אמו ואחיו, והשנייה בישיבה בירושלים בפיקוח רב הישיבה ושניים מתלמידיה - אך לא מצא אותן כחלופות ראויות. על כן, נוכח ההתרשמות מהעורר, הקושי לשלול סיכון ובהעדר חלופת מעצר ראויה, לא מצא שירות המבחן להמליץ על שחרור העורר בעת הזאת.

5. ביום 17.9.2017, בתום דיון בעקבות הגשת התסקיר, הורה בית משפט קמא על מעצרו של העורר עד לתום ההליכים נגדו. בית המשפט קבע כי המסוכנות הנשקפת מהעורר רבה יותר מזו העולה מן התסקיר, ומשנמצא כי אין בידי המפקחים שהוצעו לאיין מסוכנות זו, ובשים לב למעשים המיוחסים לו המקימים עילת מעצר מובהקת, לא ניתן להסתפק בחלופות המעצר שהוצעו.

6. על החלטה זו הגיש העורר את הערר שלפניו. בערר נטען כי מדובר בצעיר כבן 25, ללא עבר פלילי. נטען, כי מאז מעצרו לא ניסה העורר ליצור קשר עם אשתו, וכי בנו הוצא למשפחת אמנה, ועל כן המסוכנות הנשקפת ממנו אינה חמורה כקביעת בית משפט קמא. עוד נטען, כי מסקנות שירות המבחן בדבר מסוכנותו ואי יכולתם של קרובי משפחתו לפקח עליו הינן בגדר השערות בלבד, ובית משפט קמא שגה כאשר אימץ אותן, וכאשר לא הורה לשירות המבחן לבחון אפשרות של מעצר באיזוק אלקטרוני.

7. בדיון לפני הפנה בא כוח העורר לטענותיו בכתב הערר. נטען כי בית משפט קמא ייחס בהחלטתו מסוכנות רבה למשיב אף שבתסקיר המעצר נקבע אך שלא ניתן לשלול מסוכנות, וגם בחוות הדעת הפסיכיאטרית שניתנה בעניינו צוין כי לא נמצאה בו כל הפרעה פסיכיאטרית. בא כוח העורר הדגיש כי העורר כופר מכל וכל באישומים המיוחסים לו. עוד נטען כי מהחלטת בית משפט קמא עולה כי העילה למעצרו של המשיב היא למעשה חומרת העבירה, עילה שבטלה זה מכבר על ידי המחוקק. לבסוף צוין כי מדובר בצעיר ללא כל עבר פלילי, וכי המסוכנות הנטענת כלפיו אינה מבוססת בחומר הראיות, ומכל מקום המסוכנות המיוחסת לו על יסוד האישומים נגדו מוגבלת אך כלפי הקטין, אשר הוצא בינתיים למשפחה אומנת שאינה ידועה לעורר. לבסוף הבהיר בא כוח העורר כי הערר אינו מכוון לשאלת קיומה של עילת מעצר אלא אך לחלופת מעצר, לרבות האפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני.

מנגד, טענה באת כוח המדינה כי אף שאין למשיב כל עבר פלילי, מסוכנותו עולה מאישומים המיוחסים לו, המחייבים מעצרו עד לתום ההליכים. כן נטען כי קיים חשש לשיבוש כלפי אשתו, שהיא עדת תביעה, אשר שינתה גרסתה

כמה פעמים.

דין והכרעה

8. נקודת המוצא בדיון במעצרו של נאשם עד לתום ההליכים נגדו היא מצוות המחוקק, לפיה בית המשפט לא ייתן צו מעצר, אף בהתקיים עילת מעצר, אם ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור, שפגיעתם בחירותו של הנאשם פחותה (סעיף 21(ב) לחוק המעצרים). מעצר עד לתום ההליכים אינו מקדמה על חשבון העונש הצפוי לנאשם, וחוק המעצרים אף ביטל את עילת המעצר הנוצח בחומרת העבירה המיוחסת לנאשם, כשלעצמה (בש"פ 6504/03 מדינת ישראל נ' חביב (17.7.2003)).

9. לאחר עיון אני מוצא קושי בהחלטת בית משפט קמא ובעמדת המדינה.

10. אין ספק כי המעשים המיוחסים לעורר בכתב האישום הם חמורים. ברם, העורר כופר במיוחס לו, וכעולה מהחומר בתיק הוא מייחס את האלימות כלפי הקטין לאשתו. העורר צעיר בן 25, בוגר בית ספר תיכון עם תעודת בגרות ובוגר שירות צבאי מלא, בהם "תפקד ללא דופי", כאמור בתסקיר שירות המבחן. העורר גם נעדר כל עבר פלילי. בתסקיר שירות המבחן לא נמצאה כל אינדיקציה למסוכנות של העורר, למעט עצם האישומים החמורים המיוחסים לו. נוכח הפער הבלתי מוסבר בין תפקודו "ללא דופי" עד כה לבין החשדות החמורים שבכתב האישום, ציין שירות המבחן כי "על רקע הפער הנ"ל אנו מתקשים לשלול את הסיכון להישנות עבירות דומות מצדו של [העורר]". העורר גם נשלח להסתכלות פסיכיאטרית במרכז לבריאות הנפש "מעלה הכרמל" לצורך מתן חוות דעת בדבר כשירותו לעמוד לדין. בחוות הדעת הפסיכיאטרית שניתנה בעניינו לא נמצאה בעורר כל הפרעה פסיכיאטרית והוא נמצא כשיר לעמוד לדין. בחוות הדעת צוין בין היתר כי העורר מכחיש בתוקף שהתעלל בילד וטוען שאישתו היא שתקפה את הילד, וכי הוא אשם אך בכך שלא דיווח על התנהגותה. עורך חוות הדעת מציין בנוגע לעורר כי "במהלך כל הבדיקה ושהותו במחלקה עשה רושם אמין ואותנטי".

11. אשר לטענת באת כוח המדינה בדבר חשש לשיבוש הליכים כלפי אשת העורר. חשש זה נומק בכך שאשת העורר שינתה גרסתה מספר פעמים לגבי מעורבות העורר באלימות נגד הפעוט, אלא שאין כל טענה למעורבות או השפעה של העורר על שינויי גרסה אלה, ואף החלטתו של בית משפט קמא על מעצר העורר אינה מבוססת על נימוק זה, אף שבבקשה למעצר עד לתום ההליכים הועלה חשש ל"השפעה על עדים".

12. נוכח האמור, אינה מקובלת עלי קביעתו הגורפת של בית משפט קמא בדבר המסוכנות הרבה הנשקפת מהעורר כלפי כולי עלמא, המבוססת כל כולה אך על האישומים המיוחסים לעורר, בהם הוא כופר. מכלול הנסיבות בענייננו יש בו לבסס לכאורה מסוכנות כלפי הקטין, אשר הוצא בינתיים למשפחה אומנת שאינה ידועה לעורר, אך לא מסוכנות כללית. לפיכך אני סבור כי בנסיבות המקרה דנן, כמפורט לעיל, ניתן להשיג את מטרת המעצר בדרך של שחרור בערובה ותנאי שחרור, שפגיעתם בחירותו של הנאשם פחותה (סעיף 21(ב) לחוק המעצרים), או למצער בדרך של מעצר בפיקוח אלקטרוני.

13. אשר על כן, הערר מתקבל במובן זה שבית המשפט קמא ישוב ויבחן חלופת מעצר שתוצע על ידי העורר, לרבות חלופת המעצר בבית אמו בכפר סבא, שנבחנה בעבר, ולרבות אפשרות של מעצר בפיקוח אלקטרוני.

ניתנה היום, י"ג בתשרי התשע"ח (3.10.2017).

ש ו פ ט
